

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek
Nazwisko: Sowulewski
Miejsce urodzenia: Olszanka
Data urodzenia: 14-12-1915
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Antoni
Imię matki: Ewa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Wydz. III WUBP w Białymstoku. Franciszek Sowulewski aresztowany został 12.04.1946 i przekazany do więzienia w Białymstoku. Śledztwo przeciwko niemu toczyło się w okresie 20.04-05.06.1946 i zakończyło postanowieniem o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej i sformułowaniu aktu oskarżenia. F. Sowulewskiego oskarżono o to, że po wyzwoleniu terenów woj. białostockiego spod okupacji niemieckiej od 1944 do dnia zatrzymania, tj. 12.04.1946 na terenie Suwalszczyzny brał udział w organizacji AK mającej na celu przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego. Zajmował kierownicze stanowisko dowódcy kompanii i od 01.1946 do dnia zatrzymania dowódcy batalionu pod ps. „Twardowski/Bąk”. W aktach kilkakrotnie występuje oficer śledczy WUBP w Białymstoku Anatol Józefowicz. Postanowienie o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej sporządził oficer śledczy ww. WUBP chor. Konstanty Bezpokojew. Akta KSL-2737 wybrakowano w 1999. Akta DO-10993/58 zniszczono w 1988.	IPN Bi 07/631/1-2 (1422/III), IPN Bi 237/6/1-4.	

Akta sądowe. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z 20.07.1946 Franciszek Sowulewski, ps. "Twardowski" został uznany winnym tego, że od wyzwolenia woj. białostockiego spod okupacji niemieckiej do 12.04.1946, tj. do dnia zatrzymania we wsi Olszanka, gm. Filipów, pow. Suwałki brał udział w nielegalnym, zbrojnym związku AK-"WiN" usiłującym przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego, pełniąc funkcje dowódcy batalionu AK-"WiN" krypt. „Moczary” oraz będąc zobowiązanym do służby wojskowej jako podoficer WP w stopniu kaprała nie uczynił zadość publicznemu wezwaniu do tej służby w 05.1945, a więc w czasie wojny i nie zarejestrował się w RKU. Za powyższe skazany łącznie na karę śmierci oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Najwyższy Sąd Wojskowy 22.08.1946 (3042/46) postanowił skargę rewizyjną obrońcy F. Sowulewskiego pozostawić bez uwzględnienia. Prezydent Krajowej Rady Narodowej nie skorzystał z prawa łaski. Wyrok wykonano 11.09.1946. Sąd Wojewódzki w Białymstoku postanowieniem z 29.06.1992 (III ko 279/92) uznał za nieważny wyrok WSR Białystok z 20.07.1946. Postanowieniem Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie z 06.11.1996 (Sc.Un.127/96) unieważniono wyrok b. WSR Białystok z 20.07.1946 (IPN BU 3067/123).

IPN Bi 237/6/5-6, IPN Bi 07/663/2, IPN Kr 595/201,
IPN BU 3067/123.

Akta zawierają sprawozdania miesięczne Sekcji I Wydziału III WUBP Białystok przesłane do Dep. III MBP w Warszawie za 1946 rok. W sprawozdaniu za kwiecień 1946 znajduje się informacja o aresztowaniu 12.04.1946 w Suwałkach Franciszka Sowulewskiego, ps. "Bąk".

IPN Bi 045/754 (39/15).

Akta Wydz. "C" KW MO Białystok z lat 1973-88 zawierają kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 97.98 dot. organizacji Armia Krajowa/ "Wolność i Niezawisłość" Obwód Suwałki. Kwestionariusze z 14.11.1973 i 22.09.1988 dotyczą członka AK/"WiN" - Franciszka Sowulewskiego, ps. "Bąk", "Twardowski". Ww. od 10.1945 do 12.04.1946 na terenie powiatu suwalskiego był członkiem nielegalnej organizacji "WiN", pełnił funkcję dowódcy kompanii, a od 01.1946 dowódcy batalionu krypt. „Moczary”. Aresztowany 12.04.1946 przez PUBP Suwałki. Skazany 20.07.1946 przez WSR Białystok na karę śmierci. Wyrok wykonano 11.09.1946.

IPN Bi 019/125/3.

Akta Wydz. "C" KW MO Białystok z 1988 rok zawierają Charakterystykę nr 97 dot. organizacji Armia Krajowa Obywatelska Komenda Obwodowa Suwałki. F. Sowulewski wymieniany jest w składzie obsady kadrowej kompanii "Seradela" na gm. Filipów - od wyzwolenia spod okupacji niemieckiej do 09.1945. Następnie przeszedł do organizacji "Wolność i Niezawisłość".

IPN BU 0177/91, IPN Bi 019/117/1-2.